

PROJEKT EDUKACYJNY ELEMENTEM INTEGRUJĄCYM WIEDZĘ O REGIONIE, KRAJOBRAZIE, TURYSTYCE I OCHRONIE PRZYRODY

Ilona Żeber-Dzikowska

Żeber-Dzikowska I., 2013: Projekt edukacyjny elementem integrującym wiedzę o regionie, krajobrazie, turystyce i ochronie przyrody (*The educational project as a part of integrating the knowledge of the region, landscape, tourism and nature conservation*), *Monitoring Środowiska Przyrodniczego*, Vol. 14, s. 143–151.

Zarys treści: Nauczanie z zastosowaniem projektów mobilizuje do samodzielnego podejmowania decyzji, do wyboru sposobu realizacji zadań oraz odpowiedzialności za ich wykonanie. Uczniowie uczą się planowania i organizowania swojej pracy, współdziałania w zespole oraz rozwiązywania problemów. Uczniowie rozwijają w ten sposób swoje pasje i zainteresowania. Obowiązek realizacji projektu edukacyjnego wskazano w paragrafie 21a dodanym do rozporządzenia MEN z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (DzU 2007, nr 83 poz. 562, z późn. zm.) na mocy nowelizacji z dnia 20 sierpnia 2010 r. (DzU nr 156, poz. 1046).

Słowa kluczowe: projekt edukacyjny, integracja przedmiotowa, uczniowie, nauczyciele, szkoła podstawowa, gimnazjum, liceum ogólnokształcące, walory krajobrazowo-turystyczne, regionalizm, ochrona przyrody.

Key words: *educational project, student subject integration, students, teachers, primary school, gymnasium, high school, landscape and touristic values, regionalism, environment protection/ nature conservation.*

Ilona Żeber-Dzikowska, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach, Instytut Biologii, Zakład Zoologii i Dydaktyki Biologii, ul. Świętokrzyska 15, 25-406 Kielce, Polska, e-mail: ilona.zeber-dzikowska@ujk.edu.pl

1. Wprowadzenie

Pedagodzy i rodzice coraz częściej wyrażają niezadowolenie z przebiegu i efektów tradycyjnej edukacji, coraz częściej zadają pytanie, jak powinno się zmienić pracę dydaktyczno-wychowawczą, aby uwzględniła potrzeby edukacyjne każdego ucznia. We współczesnej szkole duży nacisk kładzie się nie tylko na kształcenie, ale przede wszystkim na cele wychowawcze. Wśród celów edukacyjnych w zakresie nauczania (np. historii) podstawa programowa kształcenia ogólnego wymienia między innymi rozwijanie poczucia przynależności do grupy rodzinnej, społeczności lokalnej, narodu, państwa, społeczności europejskiej i światowej, kształtowanie świadomej postawy obywatelskiej, uczestnictwo

w życiu społecznym i publicznym, kształtowanie szacunku do własnego państwa (Podstawa programowa kształcenia ogólnego dla szkół podstawowych i gimnazjum, Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z 6 listopada 2003 r., DzU nr 210, poz. 2041). Realizując treści programowe różnych przedmiotów kształcenia, m.in. biologii, geografii, historii czy przyrody, należy podkreślać konieczność przestrzegania norm i zasad tolerancji, kształtować szacunek dla prawa, dla władzy, wzmacniać poczucie więzi z ojczyzną, z miejscem urodzenia i zamieszkania, uczyć odpowiedzialności za swoje czyny oraz kreować potrzebę posiadania wzorców osobowych i autorytetów. Edukacja regionalna odgrywa istotną rolę w kształtowaniu myślenia kategoriami życia społecznego, ułatwia zrozu-

mienie związków „małej ojczyzny” z „ojczyzną większą”, z życiem społeczeństwa, całego państwa i narodu. Należy zaznaczyć, że nauczycielowi zajmującemu się edukacją regionalną przypada ogromna rola w zakresie kształcenia młodego pokolenia. W obecnych czasach, w dobie Internetu, wzbudzenie zainteresowania uczniów treściami regionalnymi okazuje się nie lada wyzwaniem.

Aby osiągnąć określone cele kształcenia i wychowania uczniów, często stosuje się różne metody aktywizujące proces dydaktyczny. Niezwykle atrakcyjnym sposobem nauczania wielometodycznego, który można z powodzeniem wykorzystać w realizacji zadań związanych z problematyką regionalną, są projekty edukacyjne. Cechą charakterystyczną projektu jest jego długofalowość. Rozłożone w czasie mogą być wykonywane w grupach (zespołach) lub indywidualnie. Praca z zastosowaniem projektów badawczych i tzw. działania lokalnego, umożliwiających integrowanie wiedzy szkolnej i pozaszkolnej, w tym wiedzy o regionie, krajobrazie, turystyce oraz ochronie przyrody, obok popularyzacji walorów najbliższego otoczenia uczniów budzi u nich szacunek dla tradycji i dorobku poprzednich pokoleń. Kreuje tym samym postawy patriotyczne. Wzmacnia identyfikację wychowanków z miejscem pochodzenia i zamieszkania, buduje lokalne więzi oparte na świadomości wspólnego dziedzictwa kulturowego, uświadamia również potrzebę ich ochrony i pielęgnowania oraz zachowania dla przyszłych pokoleń.

2. Projekt edukacyjny inspiracją w polepszeniu jakości procesu wychowawczo-dydaktycznego szkoły

Projekt to pierwszy plan, szkic, pomysł lub zamiar. Zwykle termin ten oznacza konkretne działania określone w czasie i zmierzające do osiągnięcia celu. Projekty realizowane są niemal w każdej sferze działalności. Projekt edukacyjny jest to wielometodyczne nauczanie, które kształtuje szereg umiejętności oraz integruje wiedzę z różnych przedmiotów. Jego istotą jest samodzielna praca uczniów, służąca realizacji określonego zadania. Efektywny i skuteczny projekt edukacyjny umożliwia rozwijanie u uczniów samodzielności, zainteresowań, uzdolnień i twórczego myślenia, umiejętności współdziałania w grupie rówieśniczej, pobudzanie rozwoju poznawczego i emocjonalnego, a przede wszystkim umożliwienie prezentacji i oceny wyników własnej pracy. W literaturze pedagogicznej projekt definiowany jest w różny sposób. Niektórzy uważają, że jest to jedna z wielu metod kształcenia, inni natomiast, że jest to strategia postępowania dydaktycznego.

Według autorów *Nowego słownika pedagogiki pracy*: „metoda projektów polega na przedsięwzięciu przez grupy uczniowskie opracowania, zaplanowania i zaprojektowania, a następnie realizacji wykonania projektu. [...] Jej zalety polegają na organizowaniu samodzielnej pracy uczniów w obmyślaniu projektu i jego realizacji, przygotowaniu przez to i rozwinięciu umiejętności samodzielnej pracy, a jednocześnie zespołowości. [...] Jest to jednak nie tyle metoda, ile strategia, przedstawiająca ogromne walory nie tylko w zakresie rozwoju umiejętności umysłowych i praktycznych uczniów, ale także ich socjalizacji. Wywołuje wzmożoną aktywność uczniów, a szkoła staje się dla nich w pełni atrakcyjną jako miejsce wyzwalań sił twórczych” (Nowacki i in. 1999). Istota projektu polega na tym, że jest on realizowany przez zespół uczniów, natomiast nauczyciel jedynie wspiera ich działania. Tradycyjna rola nauczyciela sprowadza się zwykle do tego, że organizuje on proces kształcenia i starannie kieruje jego przebiegiem, wyklada, opowiada, udziela wskazówek i wyjaśnień. Potwierdza lub zaprzecza, stawia pytania i udziela odpowiedzi, czy też zadaje prace domowe, co sprawia, że jest postacią centralną i dominującą. Projekty wymagają zaś od nauczyciela przyjęcia innej, zapewne trudniejszej roli. Już nie tyle fachowca od danego przedmiotu kształcenia, ile „sternika” skomplikowanych procesów grupowych. Zgodnie z wymaganiami tej nowej roli dalej powinien on kierować działalnością uczniów, udzielając im pomocy i interweniując, gdy zachodzi potrzeba. Jednak w miarę wzrostu poziomu samodzielności uczniów i postępu prac nad projektem, powinien on stopniowo ograniczać swoją aktywność, pozostawiając uczniom coraz większe pole działania, zachowując przy tym dyskretną kontrolę nad wszystkim, co dzieje się w grupie. Udział w projekcie umożliwia uczniom wykazanie się umiejętnościami, których opanowanie nie można sprawdzić w trakcie egzaminu testowego. Ważnym zadaniem nauczyciela staje się zdiagnozowanie i wykorzystanie dotychczasowej wiedzy i doświadczeń ucznia, jego postaw wobec omawianych zagadnień. Szkoła może stać się tym samym miejscem wymiany doświadczeń (Gołębiak 2002).

Według D. Kitowskiej (2003) wyróżniamy projekty:

- badawcze,
- działania lokalnego,
- indywidualne,
- grupowe.

Uczniowie realizują projekt pod opieką nauczyciela, przechodząc kolejno przez następujące etapy:

1. Wybór tematu projektu – zakres tematyczny może dotyczyć realizowanych w danej klasie treści nauczania lub też wykraczać poza wymagania zawar-

te w podstawie programowej kształcenia ogólnego w gimnazjum, najlepiej jeśli jest to samodzielny wybór ucznia.

2. Określenie celów projektu i zaplanowanie etapów jego realizacji.
3. Realizacja projektu, wykonanie zaplanowanych działań.
4. Publiczne przedstawienie rezultatów projektu, prezentacja prac.
5. Podsumowanie i ocena projektu (Kitowska 2003).

Prawidłowo skonstruowany i realizowany projekt to taki, który pogłębia szkolną edukację i jest powiązany z programem, a zarazem odpowiada zainteresowaniom uczniów i wiąże sensowną działalność praktyczną z pracą umysłową.

Projekt posiada wiele zalet, między innymi:

- integruje uczniów i uczy ich współpracy, rozwiązywania konfliktów oraz poszukiwania kompromisu,
- mniej zdolni uczniowie uczą się od zdolniejszych,
- wszyscy są odpowiedzialni za siebie i innych,
- uczniowie mają możliwości wykorzystania wiedzy i umiejętności ponadprogramowych,
- uczniowie mogą dzielić się własnymi pomysłami dotyczącymi realizacji projektu,
- nauczyciel ma okazję lepszego poznania uczniów, ich predyspozycji, zamiłowań, utalentowań, zainteresowań oraz zdolności.

Projekt edukacyjny wśród licznych swoich zalet niestety posiada również wady. Do najważniejszych z nich można zaliczyć:

- w licznych zespołach pojawiają się trudności z utrzymaniem dyscypliny i monitorowaniem pracy uczniów,
- zwykle w zespołach dominują uczniowie bardziej aktywni, a bierni nie dopuszczani są do głosu,
- często problemy pojawiają się na poziomie organizacji pracy, podziału i przydziału zadań,
- występują problemy z obiektywną oceną wkładu pracy uczestników projektu, trudno oszacować faktyczny wkład pracy w wykonanie projektu,
- projekty wymagają czasu i są pracochłonne.

Pomimo wymienionych niedogodności projekty stają się obecnie priorytetem w pracy dydaktyczno-wychowawczej szkoły. Stosując je, można bowiem uzyskać cenne rezultaty. Uczniowie mają m.in. szansę zdobyć lepsze przygotowanie do trudnego i wymagającego rynku pracy. Zyskują doświadczenie we współpracy w zespołach wieloosobowych i poznają zasady kierowania nimi. Są to zalety pracownika szczególnie pożądanego przez wszystkich pracodawców. Realizacja, jak i wykorzystanie (zastosowanie) projektów na pewno nie jest uniwersalnym sposobem na kształtowa-

nie takich pracowników, ale w znacznej mierze do tego ideału przybliża.

3. Propozycja realizacji projektu lokalnego, edukacyjno-badawczego w najbliższym regionie

Rozważając aspekty regionalizmu, walory krajo-
brazu, atrakcje turystyczne i ochronę przyrody wraz ze zrównoważonym rozwojem, myślimy o naszej małej ojczyźnie, czyli Kielcach i okolicach Gór Świętokrzyskich, które to miejsca często pojawiają się na kartach powieści i Dzienników Stefana Żeromskiego. Przede wszystkim o przepięknych Łysogórach z najwyższym szczytem Łysicą i położoną u jego podnóża słynną Świętą Katarzyną oraz Bodzentynem z ruinami zamku biskupów krakowskich. Atrakcją turystyczną jest Droga Królewska – stary, 18-kilometrowy szlak wiodący z Łysicy na Święty Krzyż – górę, która skrywa tajemnice wierzeń pogańskich przodków, a od średniowiecza znajduje się na niej sanktuarium świętych relikwii. Do miejsca tego od wieków pielgrzymowali polscy władcy, pątnicy i kupcy. Nasza mała ojczyzna to także wyżynno-lessowe Sandomierskie, Opatowskie oraz gipsowe formy Ponidzia, przepełnione bogatą historią ziemi o przeuroczych, malowniczych krajobrazach. Zachwycając się walorami turystycznymi regionu świętokrzyskiego, dostrzegamy krainę „prastarych gór pokrytych soczystą zielenią łąk i lasów, brązem pól i złotem zbóż, w których pośród drzew widoczne są kościoły, dwory i chaty. Podczas klęsk żywiołowych społeczeństwo pokonuje rwącą wodę, a w okresie spokoju wydobywa dobra z ziemi bogatej w naturalne kruszce” (Lorek, Machnicki, Osiecki 2006). Ponadto w historii ziemi świętokrzyskiej można doszukać się burzliwych kart dziejów społeczeństwa lokalnego. Wykorzystując projekty edukacyjne z przeznaczeniem dla mieszkającej na tym terenie społeczności, można docenić i propagować regionalizm, krajobraz, turystykę i ochronę przyrody powiązane z ideą zrównoważonego rozwoju. Projekty pozwalają ukazać piękno rodzimej ziemi, jej walory i osobliwości przyrodnicze, uświadomić aspekt krajoznawczy, turystyczny, historyczny, uczyć szacunku dla tradycji i przywiązania do wartości naszej małej ojczyzny, czyli Gór Świętokrzyskich i ich coraz żywiej bijącego serca Kielc.

PROJEKT EDUKACYJNY

1. TEMAT „KIELCE I OKOLICE – MOJĄ MAŁĄ OJCZYZNĄ”

Projekt edukacyjny „Kielce i okolice – moją małą ojczyzną” jest adresowany do uczniów gimnazjum.

W ramach projektu uczniowie pod kierunkiem nauczyciela zbierają informacje dotyczące historii miasta i jego okolic.

2. CEL OGÓLNY PROJEKTU

- Integrowanie wiedzy szkolnej i pozaszkolnej,
- Poznanie oraz wzbogacenie szacunku i miłości do swojego kraju i miasta.

3. CELE SZCZEGÓŁOWE PROJEKTU

- Kształtowanie świadomości historycznej i prośrodowiskowej.
- Poznanie ciekawych miejsc naszego regionu.
- Rozwijanie umiejętności wyszukiwania, porządkowania i korzystania z różnych źródeł informacji.
- Budzenie szacunku i odpowiedzialności za miasto, region i kraj.
- Rozwijanie umiejętności planowania i organizowania pracy.

- Kształtowanie umiejętności samooceny i prezentacji własnych osiągnięć.
- Twórcze rozwiązywanie problemów (rozwijanie kreatywnego myślenia).
- Kształtowanie samorządności oraz umiejętności współpracy i życia w grupie rówieśniczej.

4. ROZMIAR PROJEKTU

- 3 miesiące.
- Rodzaj i zasięg projektu:
 - Projekt badawczy, działania lokalnego.
 - Obejmuje społeczność szkolną.

5. FORMY PRACY: grupowa.

6. TREŚCI PROJEKTU:

- Jaskinia Raj najpiękniejszą jaskinią w Polsce.
- Dąb Bartek symbolem regionu świętokrzyskiego.
- Huta Józef w Samsonowie.
- Zamek w Ujeździe największym zamkiem ówczesnej Europy.
- Ulubione moje miasto – Kielce, architektura i zabytki Kielc.

7. KONTRAKT GRUPOWY

Temat projektu:

„Kielce i okolice – moją małą Ojczyzną”

Numer zespołu	Zadania szczegółowe	Forma realizacji
GRUPA I	Zdefiniowanie terminu „jaskinia” i „rezerwat przyrody”. Wymienić jaskinie występujące w Polsce. Określenie położenia Jaskini Raj Omówienie historii odkrycia Jaskini Raj.	Zbieranie informacji z wszelkich dostępnych źródeł na temat „Jaskinia Raj najpiękniejszą jaskinią w Polsce” Zorganizowanie przez nauczyciela wycieczki do Jaskini Raj Na podstawie dostępnych zdjęć uczniowie tworzą stronę internetową ukazującą galerię zdjęć szaty naciekowej jaskini Uczniowie wykonują gazetkę ścienną pod tytułem „Jaskinia Raj najmniejszym rezerwatem przyrody”
GRUPA II	Zdefiniowanie pojęcia „pomnik przyrody” Zdefiniowanie pojęcia „ochrona przyrody” Ustalenie położenia najstarszego drzewa w Polsce, Bartek symbolem siły i wytrwałości – historia drzewa	Zbieranie informacji z wszelkich dostępnych źródeł na temat „Dąb Bartek symbolem województwa świętokrzyskiego” Zrealizowanie przez uczniów krótkiego filmu o jednej z największych atrakcji turystycznych Gór Świętokrzyskich Wycieczka turystyczno-krajoznawcza do Zagnańska
GRUPA III	Historia Huty Józef w Samsonowie Jak powstawały pierwsze zakłady do przerobu rudy, Ocena wpływu człowieka na stan środowiska przyrodniczego obecnie.	„Śladami historii” zwiedzanie terenu ruin huty Józef, zbieranie informacji na temat huty, Galeria własnoręcznie wykonanych zdjęć obecnego obiektu
GRUPA IV	Definicja słowa „legenda” Wrażenia z wycieczki do zamku w Ujeździe – w formie listu Krzyżtopór w legendach Ciekawostki dotyczące Krzyżtoporu.	Wycieczka do Krzyżtoporu Uczniowie opowiadają znane legendy o zamku Uczniowie piszą list, w którym opowiadają wrażenia z wycieczki do zamku
GRUPA V	Architektura Kielc, czyli najcenniejsze zabytki, „Przez dziurkę od klucza”, czyli podglądamy pracę naszego prezydenta. Odwiedzamy miejsca pamięci narodowej w Kielcach	Uczniowie piszą zaproszenie w języku angielskim do swoich angielskich przyjaciół, zachęcając ich do przyjazdu, wysyłają im fotografie najpiękniejszych zabytków Kielc Wycieczka po mieście śladami najcenniejszych zabytków Gromadzenie opracowań, folderów, albumów, fotografii i widokówek Spacer po parku miejskim Wizyta w Ratuszu Spotkanie z prezydentem Kielc

Zadanie dla poszczególnych zespołów:
Podziału zadań dokonują uczniowie wspólnie z nauczycielem.

Źródła informacji:

Zajęcia edukacyjne w terenie, zwiedzanie zabytków Kielc i okolic, wycieczki, literatura fachowa, czasopiśma, Internet, przewodniki turystyczne.

Terminy konsultacji: w zależności od potrzeb uczniów.

Czas i sposób prezentacji:

Prezentacja odbędzie się na forum szkoły. Członkowie poszczególnych grup będą prezentować wyniki 3-miesięcznej pracy wzbogacając wypowiedzi przygotowanymi plakatami i schematami przez siebie zaprojektowanymi.

Kryteria oceny projektu:

- Zaangażowanie uczniów w realizację poszczególnych zadań.
- Praca w zespole.
- Sposób i forma prezentacji.
- Umiejętność współpracy i komunikacji w grupie.
- Estetyka wykonywanych prac.
- Stopień zainteresowania publiczności prezentowanymi rezultatami projektu.

Oceny będą dokonywać:

- Nauczyciele nadzorujący projekt.
- Uczniowie realizujący projekt.
- Zaproszeni goście.

KARTA PRACY

GRUPA I

Zadanie 1

Na podstawie dostępnych informacji z różnych źródeł wiedzy, wyjaśnij znaczenie pojęcia „jaskinia”, „rezerwat przyrody”.

JASKINIA – to

REZERWAT PRZYRODY – obejmuje

Zadanie 2

Korzystając z dostępnych źródeł wiedzy określ występowanie jaskiń w Polsce.

Największe jaskinie w Polsce:

- najdłuższa – Jaskinia Wielka Śnieżna w Tatrach Zachodnich o długości 22 km,
- najgłębsza – Jaskinia Wielka Śnieżna w Tatrach Zachodnich o głębokości 824 m.

Zadanie 3

Na podstawie opowiadań przewodnika wycieczki turystycznej do Jaskini Raj, napisz krótką notatkę na temat „Historia najpiękniejszej jaskini w Polsce”.

Jaskinia Raj – wapienna jaskinia krasowa położona

w pobliżu Chęcina (Góry Świętokrzyskie) w województwie świętokrzyskim na terenie rezerwatu przyrody Jaskinia Raj

Zadanie 4

Utwórz galerię zdjęć szaty naciekowej Jaskini Raj.

GALERIA ZDJĘĆ SZATY NACIEKOWEJ JASKINI RAJ

Fot. 1. Jaskinia Raj – propozycja zdjęć wykonanych przez uczniów (wykorzystano przykładowo zdjęcie - Jaskinia Raj, www.google.pl/jaskinia+raj (10.02.2012r.))

Photo 1. Paradise Cave – the suggestion of photos taken by students

KARTA PRACY

GRUPA II

Zadanie 1

Zdefiniuj pojęcia „pomnik przyrody” i „ochrona przyrody”.

POMNIK PRZYRODY –

OCHRONA PRZYRODY –

Zadanie 2

Określ usytuowanie najstarszego dębu w Polsce.

Dąb Bartek jest usytuowany w Zagnańsku w województwie świętokrzyskim, jest to najstarszy w Polsce dąb liczący sobie według źródeł od 600 do 1200 lat. Jego średnica wynosi 3,14 m, obwód 9,85 m, a wysokość dochodzi do 30 m. Legendy głoszą, iż w jego cieniu odpoczywali

Zadanie 3

Przedstawić w formie notatki-opowiadania historię Bartka – najstarszego polskiego dębu.

Dąb Bartek to dąb szypułkowy

Fot. 2. Dąb Bartek i jego główne konary (fot. S. Dzikowski)
Photo 2. Bartek Oak and its main branches (photo S. Dzikowski)

Fot. 3. Konstrukcja podtrzymująca konary dębu (fot. S. Dzikowski)
Photo 3. The construction supporting the branches of the oak (photo S. Dzikowski)

KARTA PRACY

GRUPA III

Zadanie 1

Napisz krótkie opowiadanie obrazujące historię Huty Józef w Samsonowie.

Zadanie 2

Korzystając z dowolnych źródeł informacji odpowiedz na pytanie, gdzie i jak powstawały takie zakłady jak Huta Józef?

Zadanie 3

Oceń pozytywne i negatywne skutki wpływu człowieka na stan środowiska przyrodniczego.

Fot. 4. Panorama ruin huty Józef w Samsonowie (fot. S. Dzikowski)
Photo 4. Panorama of the Józef ironworks (photo S. Dzikowski)

KARTA PRACY

GRUPA IV

Zadanie 1

W formie listu do koleżanki lub kolegi opisz wrażenia z wycieczki do Krzyżtoporu.

Witam Cię!

.....
.....

Wysłałam wykonane zdjęcie z wycieczki

Zadanie 2

Krzyżtopór w legendach, wymień i zapoznaj się z legendami związanymi z zamkiem. Zastanów się, nad elementami fantastycznymi występującymi w legendach.

1. Legenda o okrutnej Pani zamku Krzyżtopór.
2. Rycerz w husarskiej zbroi.
3. Loch na trzy klucze zamknięty

Zadanie 3

Na podstawie dostępnych źródeł wiedzy wymień ciekawostki dotyczące zamku Krzyżtopór w Ujeździe.

Ciekawostki:

Ile zamek miał pokoi, okien, wież? Jak funkcjonował system grzewczy? Do czego służyły lustra w stajni? Ile koni mogły pomieścić stajnie?

KARTA PRACY

GRUPA V

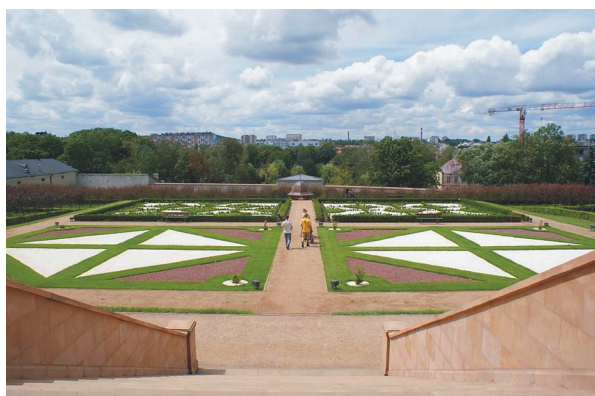
Zadanie 1

Ulubione moje miasto – Kielce.

Architektura Kielc, czyli najstynniejsze zabytki miasta.

Fot. 5. Pałac Biskupów Krakowskich (fot. S. Dzikowski)
Photo 5. Bishops' Place in Kielce (photo S. Dzikowski)

Fot. 6. Ogród Włoski na tyłach Pałacu (fot. S. Dzikowski)
Photo 6. Italian gardens near the Bishops' Place in Kielce (photo S. Dzikowski)

Fot. 7. Bazylika Katedralna Wniebowzięcia NMP (fot. S. Dzikowski)
Photo 7. The Cathedral of the Assumption of the Blessed Virgin Mary (photo S. Dzikowski)

Fot. 8. Kościół Świętego Wojciecha (fot. S. Dzikowski)
Photo 8. The Church of St. Wojciech (photo S. Dzikowski)

Fot. 9. Klasztor na Karczówce (fot. S. Dzikowski)
Photo 9. Karczówka Monastery (photo S. Dzikowski)

Fot. 10. Kościół Garnizonowy NMP Królowej Polski (fot. S. Dzikowski)
Photo 10. Garrison Church of the Holy Virgin Mary (photo S. Dzikowski)

Fot. 11. Synagoga, stan obecny (fot. S. Dzikowski)
Photo 11. Synagogue – the current state (photo S. Dzikowski)

Zadanie 2

„Przez dziurkę od klucza”, czyli podglądamy pracę naszego prezydenta.

Napisz krótką notatkę z wycieczki do Ratusza.

Uczniowie jednego z gimnazjów kieleckich odwiedzili miejscowy ratusz, gdzie mieli możliwość spotkania się z przedstawicielami władz miasta. Nasi podopieczni mieli okazję zwiedzić salę posiedzeń oraz gabinet Prezydenta Miasta. Prezydent Kielc Wojciech Lubawski chętnie odpowiadał na liczne pytania zadawane przez uczniów.

Zadanie 3

Zapoznaj się z treścią legendy opowiadającej jak powstało miasto Kielce. Wymień elementy realistyczne i fantastyczne występujące w legendzie.

4. Podsumowanie

W myśl aktualnych dokumentów oświatowych nadrzędnym celem działań edukacyjnych szkoły winien być wszechstronny rozwój ucznia, zaś proces dydaktyczny polegać ma na harmonijnej realizacji przez nauczycieli zadań w zakresie nauczania, kształtowania umiejętności i wychowania. W toku kształcenia w ramach projektów edukacyjnych o treściach przyrodniczych, jak i historycznych, następuje rozbudzenie u uczniów zainteresowania przeszłością, dziejami rodziny i narodu, oraz umacnianie i pogłębianie ich postaw patriotycznych związanych z danym terenem.

Zgodnie z ministerialnym rozporządzeniem projekt edukacyjny jest zespołowym, planowym działaniem uczniów, ukierunkowanym na osiągnięcie konkretnego celu (rozwiązanie problemu), z wykorzystaniem różnorodnych metod. Praca w grupach nad wykonaniem poszczególnych zadań w przedstawionym projekcie

i wymóg publicznej prezentacji efektów pracy daje uczniom szansę rozwinięcia umiejętności pracy zadaniowej, planowania, skutecznego porozumiewania się, podejmowania decyzji, prezentowania własnego zdania i samooceny. Z kolei wielometodyczność projektu kształtuje takie cechy jak: zdyscyplinowanie, odpowiedzialność, gotowość do współdziałania w grupie, poszanowanie odmiennych poglądów itp. Praca w realizowanym projekcie wymaga także od uczniów sprawnego posługiwania się nowoczesnymi technologiami informacyjno-komunikacyjnymi w tym: obsługi komputera, obsługi kamery i aparatów fotograficznych czy nawet znajomości języka obcego. Staje się to możliwe dzięki pełnej integracji wiedzy szkolnej i pozaszkolnej, dotyczącej głównie regionu krajobrazu, turystyki i ochrony przyrody.

5. Literatura

- Gołębiak B.D., 2002:** *Uczenie metodą projektów*. Wydawnictwo Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa, s. 86.
- Kitowska D. (red.), 2003:** *Projekt edukacyjny i inne formy uczenia się we współpracy*. Pracownia Wydawniczo-Edukacyjna K&K, Piła, 10, 11, 13.
- Lorek K., Machnicki J., Osiecki J., 2006:** *Świętokrzyskie. Kartki z podróży*. Wydawnictwo Światowid, Kielce, 7
- Nowacki T.W., Korabinowska-Nowacka K., Baraniak B., 1999:** *Nowy słownik pedagogiki pracy*. Wyd. Wyższej Szkoły Pedagogicznej Towarzystwa Wiedzy Powszechnej, Warszawa, 13.
- Podstawa programowa kształcenia ogólnego dla szkół podstawowych i gimnazjum, Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 6 listopada 2003 r., DzU nr 210, poz. 2041.
- Rozporządzenie Ministerstwa Edukacji Narodowej z dnia 20 sierpnia 2010 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania uczniów promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych, DzU, nr 156, poz.1046,

THE EDUCATIONAL PROJECT AS A PART
OF INTEGRATING THE KNOWLEDGE
OF THE REGION, LANDSCAPE, TOURISM
AND NATURE CONSERVATION

Summary

The learning process with the use of the project realization encourages students to individual decision taking, to the way of realizing tasks as well as responsibility for their realization. The students learn how to plan and organize their work, cooperate in the team, moreover, to solve problems. Thanks to that students develop their passions and interests. The obligation of the educational project realization is referred to the 21a paragraph of the Regulation of 'MEN' dated on 30 April 2007 dealing with the conditions and methods of the assessment, classification and promotion of students as well as conducting tests and examinations in public schools (No 83/567) based on the novelization from 20 August 2010 (DzU Nr 156, poz. 1046).

